

НИКОЛА ВАПЦАРОВ В БЪЛГАРСКАТА ФАЛЕРИСТИКА

През последните години интересът към фалеристиката – науката за ордените, медалите, знаците и другите награди – у нас значително нарасна. Появиха се редица публикации, посветени на български и на различни чужди отличия. Издадени бяха също отделни тематични изследвания за родните ни декорации. Независимо от всичко това, все още няма една цялостна тематична разработка, посветена на бележитите личности от българската история, представени във фалеристиката със средствата на малката пластика.

Аналогична е констатацията и за мястото, което големият български поет Никола Йонков Вапцаров заема в българската фалеристика, въпреки че разнообразните отличия, върху които присъства неговият образ, предполагат реализирането на подобно проучване по темата. Затова и целта на настоящата публикация е да запознае читателите с различните български наградни отличия – медали, знаци, значки и др., връчвани през втората половина на миналия век и началото на XXI в. и свързани, макар и косвено, с живота и делото на поета, както и за това, как той е представен от различните български награди.

Образът и името на Н. Вапцаров се срещат не само върху граждански, но и върху военни отличия. Безспорно най-голям е броят на отличията, свързани с наши военноморски учебни заведения, функционирали по различно време във Варна, които носят името на Вапцаров, сам ученик в Морското машинно училище в града през периода 1926–1932 г.

Най-ранното по време българско отличие с образа на Н. Вапцаров е създадено през 60-те години на миналия век, макар че нормативният акт за неговото учредяване влиза в сила още през далечната 1953 г.

Това става на 17 февруари с.г., когато с постановление на Министерския съвет на НРБ № П-74, подписано от председателя на Министерския съвет Вълко Червенков, се учредява „нагръден знак за лицата, завършили висши военноучебни заведения на Народна република България“. Със същия нормативен акт се утвърждава и Правилник за реда на даването на нагръден знак на „слушателите“ – обучаемите, които са ги завършили.¹

В съответствие с постановлението още през следващите дни начал-